

каталогов, баз даних, електронних бібліотек, інформаційних порталів, репозитаріїв, веб-сайтів і др. Бібліотечно-інформаційні ресурси повинні відповідати міжнародним вимогам і бути конкурентно-спроможними серед інших документно-інформаційних структур в міжнародному інформаційно-комунікаційному просторі.

Успіх роботи будь-якої бібліотеки забезпечують спеціалісти, зайняті професійною діяльністю. Саме тому, сучасна концепція управління бібліотекою передбачає виділення з великої кількості функціональних сфер управлінської діяльності тієї, яка пов'язана з управлінням кадровою складовою інформаційно-бібліотечної виробництва. В процесі організації професійної діяльності, створення нових робочих місць пов'язаних з використанням ІКТ виникає необхідність в визначенні кількості персоналу, в ефективній системі підбору і розстановки кадрів, в забезпеченні його зайнятості з урахуванням інтересів інноваційних перетворень в бібліотеці і спеціалістів зайнятих даною діяльністю. Тому з боку адміністрації бібліотек необхідно чітке виконання функцій управління: планування, організації, координації, мотивації і контролю. В плани бібліотек повинна закладатися та діяльність, яка виконуватиметься в конкретних умовах. Організація управління технологічних процесів повинна покладатися, як на лінійних керівників, так і на виконавців-лідерів бібліотечно-інформаційної виробництва. Всі дії між підрозділами повинні бути скоординовані, а на всіх ділянках діяльності на технологічні процеси повинна бути чітко розроблена регламентуюча документація. Мотивацію персоналу необхідно проводити в напрямку задоволення потреб кожного члена колективу в системі винагороди за працю, просування персоналу, організації умов праці і відпочинку. На кінцевому етапі діяльності необхідно проводити контроль, як з боку керівних ланок управління, так і самоконтроль на місцях.

Всі ці заходи допоможуть в профілактиці по боротьбі з дезінформацією в інформаційно-комунікаційній діяльності бібліотеки.

УДК 028.02

Корнієнко Марія Євгенівна,

провідний бібліотекар ХДНБ ім. В.Г. Короленка

пошт. адреса: пров. Короленка, 18, м. Харків, 61003, Україна

конт. тел.: 731-32-27

e-mail: nmo.hdnb@yandex.ua

ТЕХНОЛОГІЧНО-ЗМІСТОВНІ АСПЕКТИ ВІРТУАЛЬНОГО ПРОЕКТУ «Л.Б.ХАВКІНА. ХАРКІВСЬКИЙ ПЕРІОД ДІЯЛЬНОСТІ» (З ДОСВІДУ ХДНБ ІМ. В.Г.КОРОЛЕНКА)

Віртуальний проект «Любов Борисівна Хавкіна. Харківський період діяльності» було підготовлено до 140-річчя від дня народження Л.Б.Хавкіної,

відомого бібліотекознавця, громадського діяча. Проект є мультимедійним за змістом, містить бібліографічну, ілюстративну, фактографічну та повнотекстову інформацію. Ознайомитись з проектом можна на сайті ХДНБ ім. В.Г.Короленка на сторінці «Колегам-бібліотекарям», у розділі «Експозиції» (<http://korolenko.kharkov.com/metod/index.php?id=4>).

Чотири розділи проекту – «Біографічні відомості», «Л.Б.Хавкіна і Харківська громадська бібліотека», «Оцифровані ресурси», «Література» – відображають етапи творчої та наукової діяльності Л.Б.Хавкіної за період її діяльності в Харкові, тобто по 1918 рік включно.

Саме в Харкові Любов Борисівна почала своє становлення як бібліотекознавця, педагога, громадського діяча. Тільки за цей час вона написала близько 200 статей і книг з питань бібліотечної справи і не тільки.

Закінчивши гімназію з золотою медаллю, вона працювала в недільній школі Х.Д.Алчевської та одночасно в Харківському товаристві грамотності. В Харківській громадській бібліотеці Л.Б.Хавкіна почала працювати в 1890 р. на посаді бібліотекаря «дешевого» абонементу. Майже 20-річну діяльність в бібліотеці поєднувала з постійними поїздками за кордон для навчання та ознайомлення з зарубіжним досвідом бібліотек. Після 1911 р. почала активно займатися організацією курсів підвищення кваліфікації для бібліотекарів при університеті А.Л.Шанявського у Москві і очолила Російське бібліотечне товариство. У 1920 р. Л.Б.Хавкіна остаточно переїхала до Москви.

Один з розділів проекту – «Л.Б.Хавкіна і Харківська громадська бібліотека» – окремо висвітлює особистий внесок Хавкіної в розвиток громадської бібліотеки. За час своєї роботи Хавкіна неодноразово обиралася членом правління бібліотеки, саме з її ініціативи тут було організовано два унікальні на той час відділи – нотний та відділ бібліотекознавства.

Старовинні ноти, надіслані від численних дарувальників, музичних товариств і консерваторій Росії і зарубіжжя, і досі представлені у фонді ХДНБ ім. В.Г.Короленка. Того часу цей відділ став першою в Російській Імперії відкритою музичною бібліотекою з видачею матеріалів додому.

Щодо відділу бібліотекознавства, то його метою було як можна повніше зібрання матеріалів з питань бібліотечної справи – підручники, монографії, бібліотечна документація, звіти, плани тощо. Слід відзначити, що на запит про допомогу відгукнулось чимало російських і зарубіжних бібліотек – Імператорська публічна бібліотека, Паризька національна бібліотека, бібліотека Британського музею та багато інших.

Відкриття відділу бібліотекознавства наштовхнуло Л.Б.Хавкіну на ідею створення підручника з бібліотечної справи. Книга «Библиотеки, их организация и техника» була видана 1904 р. та вже через рік нагороджена золотою медаллю на Всесвітній виставці у Льєжі. Серед інших видань Хавкіної, які набули небувалого успіху серед спеціалістів, такі – «Руководство для небольших и средних библиотек», «Таблицы авторских знаков», «Сводные каталоги» тощо.

У даному розділі проекту подано окремі гіперпосилання на повні тексти праць Хавкіної, безпосередньо присвячені Харківській громадській бібліотеці. Також дано ілюстративний та фактичний матеріал.

Наступний розділ «Оцифровані ресурси» подає повні тексти вибраних дореволюційних праць і публікацій Л.Б.Хавкіної. Всього 42 назви відсканованих матеріалів з 13 журналів та книг. Серед них – вибрані статті з журналів «Вестник воспитания» (1902-1913 рр.), «Русская школа» (1899-1904 рр.), «Для народного учителя», «Школа и жизнь», «Северные записки», книги «Нью-Йоркская публичная библиотека» (1919 р.), «Краткий очерк деятельности Харьковской общественной библиотеки за 25 лет» (1913 р.) тощо.

Матеріали було відскановано та збережено у форматі pdf і word, розташовано в хронологічному порядку. Окремо у підрозділі «Публікації на сторінках місцевих газет» подано тексти статей Хавкіної в «Харьковских губернских ведомостях» та «Южном крае» за 1899 – 1916 рр. Загалом це замітки про музичне життя Харкова, народне виховання, публікації, присвячені відкриттю нотного абонементу в Харківській громадській бібліотеці, інш.

Бібліографію робіт Хавкіної включно по 1918 р. представлено у розділі «Література». Бібліографічні описи (статті, публікації в газетах, книги, рецензії, нариси тощо) розміщено за хронологією в межах кожного року. Тут же подається бібліографія публікацій і матеріалів про Хавкіну (всього 100 назв, розташовано в алфавітному порядку).

Останній розділ «Про проект» містить інформацію про його авторів та висвітлює мету проекту – більш широке ознайомлення громадськості з діяльністю видатної особистості Любові Борисівни Хавкіної, з її творчою і науковою спадщиною. Сподіваємося, даний матеріал також сприятиме цьому.

Список використаної літератури:

1. Бібліотекознавець Любов Борисівна Хавкіна: харківський період діяльності (1888–1918): зб. матеріалів / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка;уклад.: А.М.Перепеча, Н.І.Капустіна. – Х., 2004. – 151 с. – Електрон. аналог : режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com/30.htm>.
2. Григорьев Ю.В. Л.Б.Хавкина (1871–1949). – М.: Книга, 1973. – 126 с.
3. Капустина Н.И. Л.Б.Хавкина: харьковский период деятельности / Н.И.Капустина, А.Л.Перепеча // Науч. и техн. б-ки. – 2002. – № 1. – С. 28–133.
4. Краткий очерк о деятельности Харьковской общественной библиотеки за 25 лет. – Х. : Тип. «Печатник», 1913. – 23 с.
5. Отчет Харьковской общественной библиотеки за семнадцатый год ее существования (с 1 окт. 1902 г. по 1 окт. 1903 г.). – Х., 1915.